

[Bøgholm.]

enig derom, men der kan næppe være nogen Medlemsstat inden for De Forenede Nationer, der ønsker sit Fængselsvæsen saaledes, at det ikke taaler Sammenligning med andre Staters.

De smaa Stater har deres ganske særlige Opgave inden for det internationale Samarbejde. Denne Opgave er dem aftegnet derigennem, at der for dem ikke er knyttet magtpolitiske Interesser til selve dette Samarbejde. Deres Politik kan derigennem paa en helt anden Maade end de store Magters være international i Ordets egentlige Betydning.

Der kan i det internationale Samarbejde tales om en Nansenlinie. Det vil være en stor og en ægte nordisk Opgave frygtløst at videreføre denne. Menneskerettighederne maa ikke være afhængige af Magtpolitikken og dennes Konjunkturer. Det er den internationale Politiks Hovedopgave at sikre Retten og trykke Freden.

Samtidig med at vi gør vort bedste for at udbygge De Forenede Nationer til en levedygtig Organisation og en Magtfaktor, der er stærkere end hver enkelt Magt, maa vi dog erkende, at De Forenede Nationer kun er et svagt Instrument i den internationale Fredspolitik. En alvorlig Krise vil lamme De Forenede Nationer. En Krig vil tilintetgøre den nye Organisation.

Vi maa ogsaa i vor Politik regne med disse rent faktiske Forhold. Dansk Politik maa formes ud fra en Erkendelse af, at der kan tænkes Situationer, hvor der er Krig i Verden, og hvor De Forenede Nationer er sprængt. Heller ikke i en saadan Situation maa nogen 9. April kunne finde Sted, derom er der Enighed inden for alle Dele af vort Folk, men vil man ikke nogen 9. April, maa man ogsaa drage Omsorg for, at der ikke føres en 8. Aprils Politik.

I det arbejderstyrede Norge, i Labour's England og en lang Række andre Lande har vi set, at man har draget de militære Konsekvenser, der synes rimelige, af de faktiske politiske Forhold i Europa, og jeg tror, det vil være nødvendigt, at vi fra vor Side gør det samme.

Der er talt saa meget om Ansvar for 9. April og med Rette, men jeg tror, det er et Ansvar, der ikke alene knytter sig til Begivenhederne paa selve denne Dag, men som rammer hele den Politik, der fra de ansvarshavende Mænds Side er blevet ført gennem 30erne i Danmark. Det var denne Politik, der logisk førte til det, der skete 9. April. Det, der prægede denne Politik, var først og fremmest dette, at der førtes

Politik, som om der intet skete i Europa. Det maatte ikke gerne kunne siges, at dette paa den ene eller anden Maade gentager sig. Begrebet Førkrig har næsten altid været dansk Politik fremmed. Altfor ofte har dansk Politik bevæget sig i en Ønskeverden. Det var det, der i saa høj Grad var Tilfældet op igennem 30erne.

Jeg tror ikke, det kan siges om den nuværende højtærede Udenrigsminister, at han fører, hvad jeg vil kalde en Ønskepolitik. Jeg tror, han har en alt for stærk Forstaaelse af det politiske Livs Realiteter til at henfalde til noget saadant. Men det, jeg gør opmærksom paa, er, at det ikke er nok at føre en Situationspolitik, men at der maa føres Politik paa længere Sigt, og det vil i denne Politik, saadan som Forholdene ligger, være nødvendigt ogsaa at indregne Muligheden for et krigersk Opgør i Europa. Baade militært og økonomisk maa Danmark staa saaledes forberedt, at Neutralitetens Mulighed bevares for det Tilfælde, at UNO sprænges. Men en saadan Politik maatte føres paa nordisk Basis. En rent dansk Neutralitetspolitik vilde altfor meget blive en Chancepolitik. Kun om en nordisk Neutralitetspolitik vil det paa Forhaand kunne siges, at den vil have realpolitisk Mulighed for at gøre sig gældende.

Det er ganske utvivlsomt en Kendsgerning, at mange, der tidligere var begejstrede for Tanken om et nordisk Samarbejde, i Dag staa desillusioneret og afventende. Under Besættelsens Tryk stod Tanken om det frie og samlede Norden for mange af vort Folk som det lysende Haab. Da Friheden kom, havde hvert enkelt af de nordiske Folk saa mange Problemer at tage Stilling til og saa mange Vanskeligheder at overvinde, at Tanken om den samnordiske Politik ikke unaturligt gled i Baggrunden. Dertil kom naturligvis yderligere, og heller ikke dette bør glemmes, den overordentlig forskellige Stilling, der havde været de nordiske Staters under Krigen.

Endelig var der utvivlsomt mange, der mente, at Tanken om et nordisk Samarbejde maatte underordnes og foreløbig træde tilbage for Tanken om det videre internationale Samarbejde inden for De Forenede Nationer.

Det er naturligvis rigtigt, at det nordiske Samarbejde skal ske paa Basis af De Forenede Nationers Pagt og inden for De Forenede Nationers Rammer. Næppe nogen, der opmærksomt har gennemlæst De Forenede Nationers Pagt, vil kunne være i Tvivl om, at der i selve denne ligger saa at sige en Opfordring til Medlemsstaterne om